

Rozwiązać podany ustrój prętowy (wykresy **M Q N**)

Rozwiązanie.

Obliczenie reakcji.

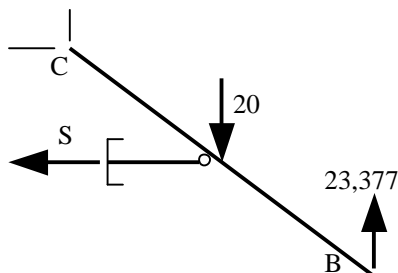
$$\Sigma X=0 \Rightarrow H_A=0$$

$$\Sigma M(A)=0 \Rightarrow 10 \cdot 3\sqrt{2} \cdot 1,5 + 20 \cdot 5 = 7 \cdot R_B$$

$$R_B=23,377 \text{ kN}$$

$$\Sigma M(B)=0 \Rightarrow 10 \cdot 3\sqrt{2} \cdot 5,5 + 20 \cdot 2 = 7 \cdot R_A \Rightarrow R_A=39,049 \text{ kN}$$

Poziomy pręt jest prętem kratowym, bo spełnione są warunki: pręt jest prosty, zaczyna i kończy się przegubem, nie jest obciążony na swojej długości. Jediną siłą przekrojową jaka może wystąpić w tym pręcie jest siła podłużna N – która będzie taka sama w dowolnym przekroju pręta poziomego, oznaczymy tę siłę symbolem S . Wykorzystując równowagę części ustroju na prawo od przegubu C znajdziemy siłę S .

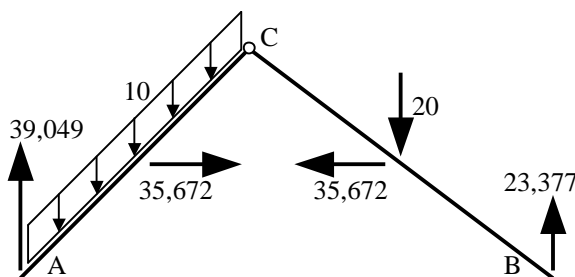

W przegubie C działa siła wzajemnego oddziaływania, można przedstawić ją w postaci dwóch nieznanymi składowych: poziomej i pionowej. W równaniu: suma momentów względem punktu C , dla części na prawo od niego (rysunek obok) nie wystąpią w.w. niewiadome.

$$\Sigma M(C)^p=0 \Rightarrow 20 \cdot 2 + S \cdot 1,5 = 23,377 \cdot 4$$

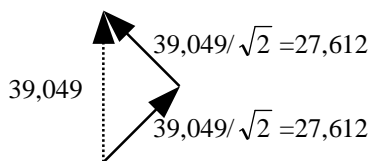
$$S=35,672 \text{ kN} \quad (\text{siła dodatnia, pręt jest rozciągany})$$

Siły działające na skośne pręty przedstawiono poniżej. (dalej są niewiadome siły w przegubie C)

Analizę pręta AC przeprowadzimy „przechodząc” od p. A do p. C . Analizę pręta BC przeprowadzimy „przechodząc” od p. B do p. C .

W przekroju przy punkcie A widoczna jest tylko reakcja R_A (patrzmy w lewo, dół), trzeba ją zastąpić składowymi: równoległą i prostopadłą do pręta AC .

Siła podłużna N w przekroju A wynosi: $N_A = -27,612 \text{ kN}$ „jest przeciwnie skierowana do palca wskazującego”

Siła podłużna Q w przekroju A wynosi: $Q_A = 27,612 \text{ kN}$ „jest skierowana zgodnie z kciukiem”

Funkcje określające Q na odcinku AC będą funkcjami liniowymi, „obserwator” przesuając się od A do C „widzi” wypadkową od obciążenia ciągłego o wartości proporcjonalnej do odległości: od p. A do punktu redukcji. Kierunek wypadkowej od obciążenia ciągłego nie pokrywa się z kierunkiem Q ani z kierunkiem N na pręcie AC – więc funkcje określające N na odcinku AC będą też funkcjami liniowymi.

W środku pręta AC jest siła S której kierunek nie pokrywa się z kierunkiem Q ani z kierunkiem N na pręcie AC – więc w tym miejscu pojawi się „skok” zarówno w Q jak i w N .

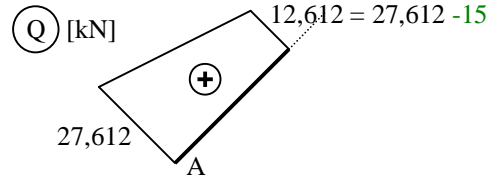
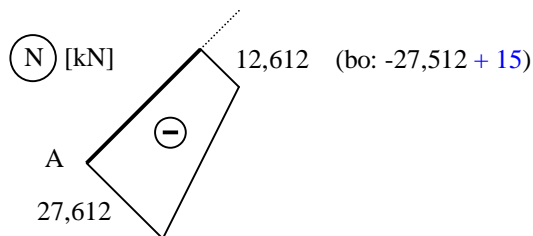
Zmiana wartości Q na połowie długości pręta AC wyniesie: $1,5\sqrt{2} \cdot 10 \cdot \frac{1}{\sqrt{2}} = 15 \text{ kN}$ (długość

połowy pręta razy wartość obciążenia ciągłego razy $\sin 45^\circ$). Przesuwając się od p. A funkcja Q będzie **malejąca** – składowa równoległa do Q , od obciążenia ciągłego, jest przeciwna do dodatniego zwrotu osi Q na odcinku AC .

Zmiana wartości N na połowie długości pręta AC też wyniesie: $1,5\sqrt{2} \cdot 10 \cdot \frac{1}{\sqrt{2}} = 15$ kN (długość

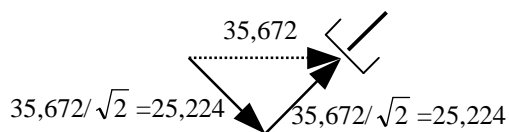
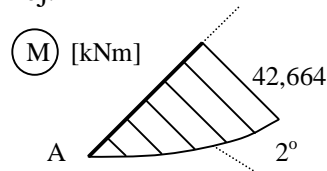
połowy pręta razy wartość obciążenia ciągłego razy $\cos 45^\circ$). Przesuwając się od p.A funkcja N będzie **rosnąca** – składowa równoległa do N, od obciążenia ciągłego, jest zgodna z dodatnim zwrotem osi N na odcinku AC.

Pierwszą część wykresu N i Q na połowie długości pręta AC pokazano poniżej.

Widać że na tej połowie pręta nie wystąpi ekstremum momentów, wartość M w środku AC wyniesie:

$39,049 \cdot 1,5 - 1,5\sqrt{2} \cdot 10 \cdot 0,75 = 42,664$ kNm, rozciąga włókna dół-prawo. Część wykresu M poniżej.

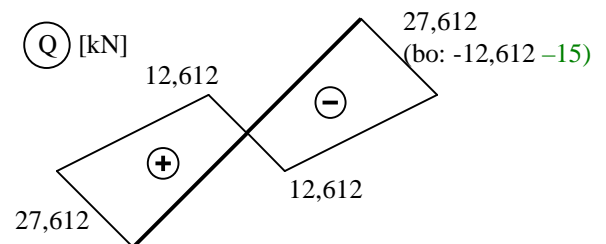
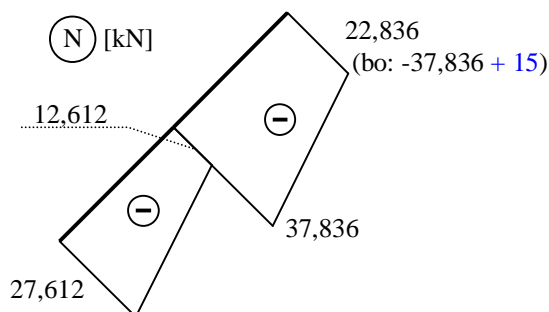
W połowie pręta AC działa siła S. Po rozłożeniu jej na składowe równoległą i prostopadłą do osi pręta AC, widzimy że w tym miejscu siła przekrojowa N zmaleje o 25,244. Za miejscem połączenia pręta AC z poziomym prętem kratowym siła N wyniesie $-12,612 - 25,224 = -37,836$ kN

W połowie pręta AC, siła przekrojowa Q też zmaleje o 25,244 kN. Za miejscem połączenia pręta AC z poziomym prętem kratowym siła Q wyniesie

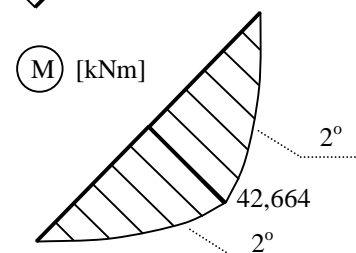
$$12,612 - 25,224 = -12,612 \text{ kN}$$

W dalszej części pręta AC – czyli od połowy do p.C, funkcja N liniowo **wzrośnie**, natomiast Q **zmaleje** o 15 kN, podobnie jak to było w pierwszej połowie pręta AC, bo dalej działa tam obciążenie ciągłe.

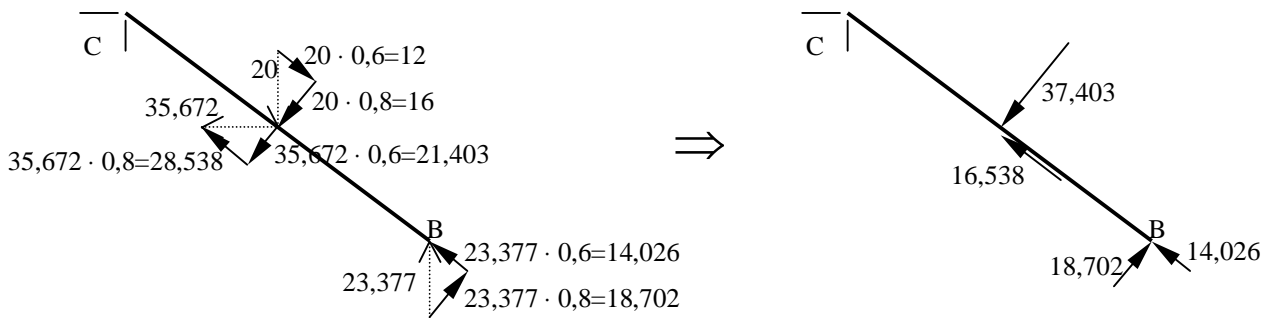
Wykres N i Q dla pręta AC pokazano poniżej.

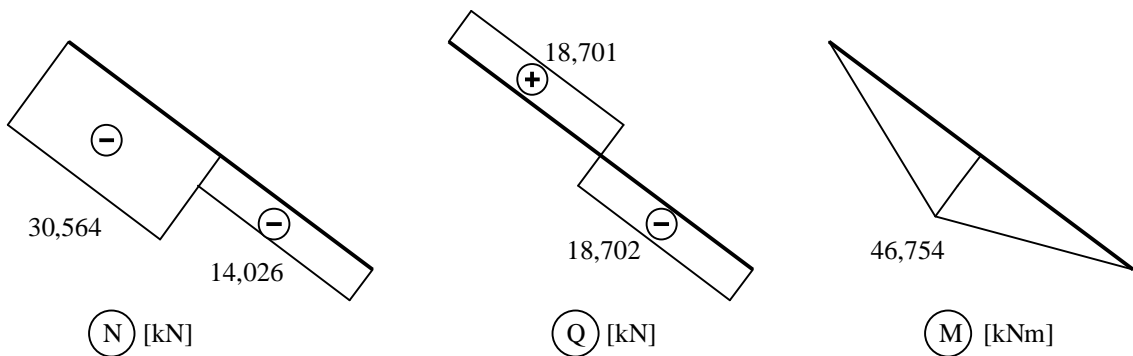
W części pręta AC – czyli od połowy do p.C, funkcja M nie osiągnie ekstremum, a wartości zmieniają się od 42,664 kNm (nie ma „skoku” w M, ale wykres „się łamie pod siłą skupioną”) do zera w p.C.

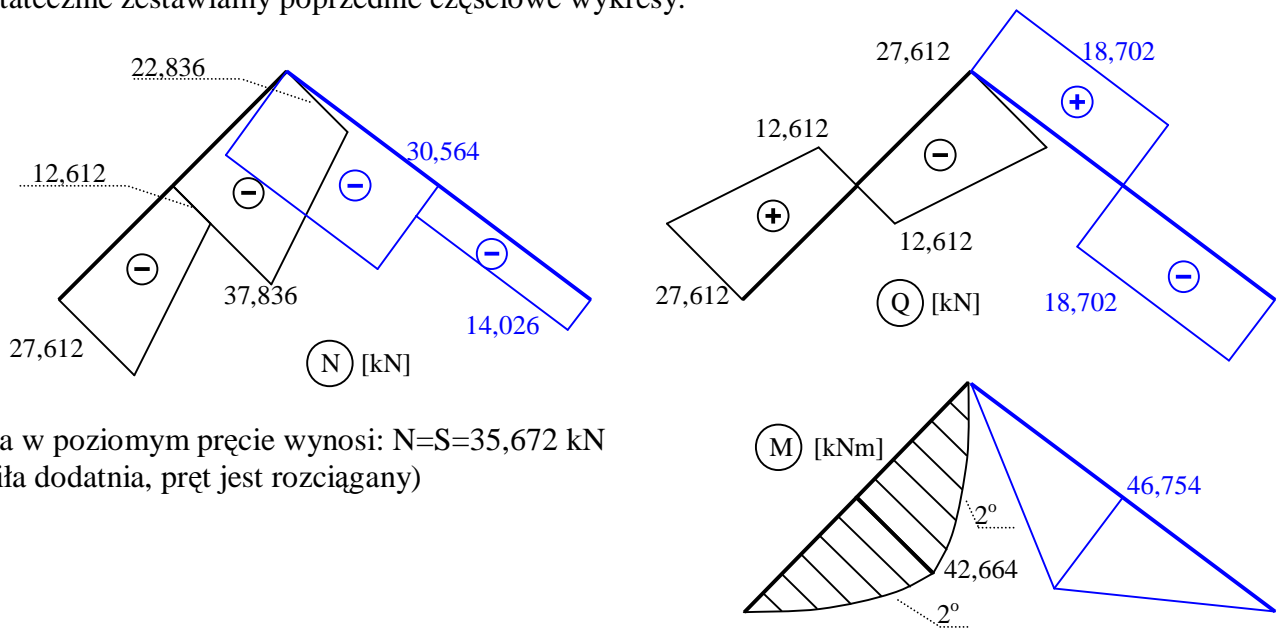
Na pręcie CB przedstawiono działające na niego siły, za wyjątkiem oddziaływania w p.C. Najpierw siły poziome i pionowe rozłożono na składowe równoległe i prostopadłe do osi pręta. Następnie w punkcie będącym środkiem BC zsumowano siły działające na tym samym kierunku.

Patrząc na powyższy rysunek można narysować wykresy N, Q, M na przęcie BC.

Różnice na piątym miejscu znaczącym w wartościach Q wynikają z zaokrągleń. Dokładniej wyliczone wartości są takie same i wynoszą 18,701669749. Ostatecznie zestawiamy poprzednie częściowe wykresy.

Siła w poziomym przęcie wynosi: $N=S=35,672$ kN (siła dodatnia, pręt jest rozciągany)